

Gaia 6/2018

EBAZPENA, (...) ETA (...) BATEN SENITARTEKOEK AURKEZTU DUTEN KONTSULTARI BURUZKOA, FUNTZIONARIO PUBLIKO BATENGANDIK JASATEN ARI DIREN USTEZKO LARDERIAZKO JARRERA DELA-ETA.

I.- KONTSULTA

1.- 2018ko apirilaren 27an, Erakundearen Etika Batzordeari (EEB) ahozko kontsulta egin zion (...), (...) senitartekoekin batera (aurrerantzean, interesatua), (...) Departamentuko funtzionario batengandik (...) jasaten ari diren ustezko larderiazko jarrera dela-eta.

2.- Salatu dute aipatu funtzionarioaren mehatxu jarrera eta eraso fisiko nahiz hitzezkoak, federazioko langileen eta (...) aurka bai federazioaren egoitzan, bai bizileku partikularretan, eta baita hainbat (...) ere.

Aipatutako funtzionarioa (...) Departamentuko (...) Zerbitzuan ari da lanean. Dituen eginkizunen artean dago (...) -besteak beste, (...) - aurkezten dituzten diru-laguntza eskaerak aztertzea, beharkizunak baloratzea eta esleitzeko proposamena egitea. Bestalde, aipatutako (...) lizentzia du, eta (...) Elkartean. Interesatua elkarte horretako bazkide da.

Salatzaileak azaldu duenez, funtzionarioak eragin negatiboa izan du (...) pertsonarengan, bere posizioa eta interesatuaren (...) baliatuz. Eragin hori hain negatiboa izan da, ustez interesatuaren osasuna arriskuan jartzera ere iritsi dela, mediku espezialistek egindako mediku gomendioei kasurik ez egiteagatik, (...) jardun zenean. Gainera, familiak bere aurkako kanpaina bat ere salatu du (kartelak jarri zituen senitartekoen bizileku partikularretan, senitartekoa bahituta dutela iradokiz), interesatuaren erabakitzeke ahalmenean eragina izateko ((...)) eta ikaratzeko helburuarekin. Horrela, denbora batean ez zuen etxetik bakarrik atera nahi izan, eta ez (...) joan nahi izan, ustez aipatu funtzionarioarekin topo egiteko beldurra zuelako. Familiak dio Ertzaintzaren bi parte daudela, funtzionarioak eta familiak kalean izandako istiluengatik.

Bestalde, (...)ek dio, gainera, denbora batean, asteartero eta ostegunero, manifestazioak, eserialdiak eta pankartak jasan dituztela egoitzan; duela gutxi, bestalde, bilera bat egin zuten funtzionarioarekin, egoera baretzeko helburuarekin, eta salatzaileak azaldu duenez honek mehatxu egin zien, adieraziz ez zutela berriro inolako diru-laguntzari jasoko Gipuzkoako Foru Aldundiarengandik. Gainera, kontsultan adierazten da susmatzen dela aipatu jarduketetako asko lan ordutegian egin direla (funtzionarioaren lan ordutegian), jaso dituzten e-mail eta mehatxu asko funtzionarioaren posta helbide korporatibotik bidali direla, eta (...) askok bileretarako deialdiak jaso dituztela, (...) Departamentuari atxikitako lokaletan, (...)ren eta (...) aurka abian jarritako kanpainaren berri emateko, funtzionarioaren lan esparrutik kanpo dagoen kontu bat izan arren. Era berean, susmoa dago GFaren materiala erabili dela (...)ren kontrako kanpainak egiteko.

3.- Interesdunak EEBaren iritzia jakin nahi du, aipatutako funtzionarioa aplikagarri zaion Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodearen arabera jokutzen ari den, alegia.

II.- ARAU APLIKAGARRIAK

1.- Diputatuen Kontseiluak Gipuzkoako Foru Aldundiko eta bere sektore publikoko Zuzentasun Sistema onartu zuen 2016ko martxoaren 1ean, etika publikoa eta eredugarritasuna bermatzeko eta ezaugarri bilakatzeko xedez.

Sistema horren markoan, 2017ko azaroaren 7ko Diputatuen Kontseiluaren erabakiz, Gipuzkoako foru enplegu publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodea onartu zen (aurrerantzean Kode Etikoa), zeinak ezartzen baititu foru enplegatu batek bere zereginekin zerikusia duten jarduera profesional guztietan begiratu behar dituen balore etikoak eta jokabide arauak, kudeaketa onaren printzipioak eta jarduera profesionalaren arauak.

2.- Kode Etikoak ezartzen du Erakunde Etikaren Batzordea, martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuz onartua, izango dela arlo honetako berme goreneko organoa eta aplikazioari buruzko gaiak erabakiko dituen.

Horretarako, urtarrilaren 16ko 3/2018 Foru Dekretuaren bitartez aldatu egin zen martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretua, Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru sektore publikoko Erakundearen Etika Batzordea eratzekoa, haren xedea zabaltzeko (eransteko, besteak beste, Gipuzkoako Foru Enpleguaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodea) ; EEBan foru sektore publikoko kide gisa langileen ordezkari unitarioak aukeratutako

pertsona bat sartzeko, Kode Etikoarekin lotutako gaiak konpontzearen; eta 15 egun balioduneko epea ezartzeko jasotako kontsulta, kexa eta salaketak ebazteko.

3.- Foru dekretu horren arabera, EEBri dagokio tramitatzea eta ebaztea jasotzen diren kexa eta salaketa guztiak, Erakundearen Zuzentasun Sistema garatzeko tresnetan ezarritako balore, printzipio eta jokabide arauak betetzeari dagokionez.

4.- Kontsultaren idatzian aipatzen den pertsonari, Gipuzkoako Foru Aldundiaren enplegatu publikoa denez gero, Kode Etikoa aplikatzen zaio, haren 1.1 artikuluari jarraikiz.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALIOESPENA

1.- Lehenik eta behin adierazi behar dugu salaketa hau jarri zaion funtzionarioaren inguruan EEB honek 5/2018 ebazpena eman zuela, eta interesatuak desberdinak badira ere, eta salatutako egintzak berdin-berdinak ez badira ere, antzekotasun handia dagoela (...)k salatzen dituen zenbait jarduketan artean. Horregatik, ebazpen honetan erreferentzia egingo diogu EEBk 2018ko abuztuaren 6ko 5/2018 ebazpenean jada ebatzi zuenari.

2.- EEB honen 5/2018 ebazpenean adierazten den bezala, azaldutako egintzen garrantzia kontuan hartuta eta jasotako kontsultaren eta bertan aipatzen diren egintzen berri emateko, EEBak erabaki zuen (...) jauna bilera batera deitzea, batzordekide batzuekin egon zedin (2018ko maiatzaren 14a, 13:30 h), beraren iritzia entzun ahal izateko. Bilera horretan, 5/2018 ebazpenean adierazitako gaiez gain, 6/2018 ebazpen honetan adierazitakoak ere hitz egin ziren. Ondoren, 7 eguneko epea eman zitzaion gaia modurik hoberenean konpontzeko egokia ikusten zuen edozein gai alegatu ahal izateko. Azkenik, 2018ko ekainaren 27an, 8.30tan, berriro ere deitua izan zen EEBren behin-behineko ondorik aurkezteko. Egindako alegazioak entzun eta gero eta kontutan izanik egindako komentarioak, EEBak gaia aztertu eta ebazten du.

3.- Salatutako egintzei dagokienez, 5/2018 ebazpenean adierazi bezala, aditzera eman behar dugu aztergai dugun egoera edo jarduketa honetan bi kontu bereizi behar direla: alde batetik, enplegatu publikoak bere lanorduetatik kanpo ustez izan duen jarduketa, eta,

bestetik, horrek bere eginkizun publikoekin lotutako jarduera profesionalean izan zezakeen eragina.

Lehenengo kontuari dagokionez, aipatu behar da 5/2018 ebazpenean adierazitakoa. Ebazpen horretan, Kode Etikoko hainbat arau aztertzen dira, Kode Etikoan deskribatzen diren balio, printzipio eta portaera arauen aplikazio esparruari buruz. Eta ondorioztatzen da salatuaren lan ordutegitik kanpo gertatzen direnak Kodearen aplikazio esparrutik kanpo geratzen direla eta, ondorioz, ez dela bidezkoa jokabide horiek Kode Etikora egokitzen diren ala ez baloratzea.

4-. Bigarren kontuari dagokionez, hau da, salatuak bere esparru pribatuan duen jokabideak bere eginkizun publikoa betetzerakoan izan dezakeen eraginari dagokionez, 5/2018 ebazpenean adierazitakoa aipatu behar dugu berriro. Ebazpen horretan, Kode Etikoaren hainbat arau aztertzen dira, balio etiko hauei lotutako jokabide arauetakoak: Inpartzialtasuna eta Objektibotasuna (4.b eta 4.d atalak), Zintzotasuna eta Interesik eza (3.b, 3.c eta 3.e artikulua) eta Zuzentasuna (1.c atala) . Eta ondorioztatzen da funtzionarioak diru-laguntzak esleitzeko prozesuan duen parte hartzeak objektibotasun eta inpartzialtasun faltaren susmoa sor dezakeela eta, beraz, ezin dela zintzotasuna bermatu prozesu horretan.

Gainera, kasu honetan, eskaeran bertan adierazten den bezala, ustez (...)ek mehatxu zuzena jaso du funtzionarioaren aldetik: ez duela GFaren inolako laguntza edo diru-laguntzarik jasoko. Eta hori bere esku ez badago ere (izan ere berak ez du esleipena egiten baizik eta proposamena), funtzionarioaren objektibotasun eta inpartzialtasun faltaren adierazgarri da.

Gogorarazi behar da ideia hori indartu egiten duela enplegatu publikoaren Oinarrizko Estatutuaren Legearen testu bateginak, urriaren 30eko 5/2015 Errege Dekretu Legegilearen bidez onartua, enplegatu publikoaren Jokabide Kodeari buruzko artikuluan (II. titulua, VI. kapitulua, 53. art.).

5-. Kasu honetan beste kontu berri bat ere salatzen da, 5/2018 kasuan agertzen ez dena. Izan ere, esaten da jarduketa batzuk laneko ordutegiaren barruan egin direla susmatzen dela, GFaren materiala eta instalazioak erabiliz.

Horri dagokionez, Kode Etikoak foru baliabide publikoen erabilera eta kudeaketa eraginkorra aldarrikatzen du, zerbitzu publikoak emateko beharrezkoak diren premiak betetzeko betiere (6. atala, Eraginkortasunaren balioa garatzen duten jokabide arauetakoak) :

“a) Foru langile publikoek errekurtsu publikoak eraginkorki kudeatuko dituzte, oinarri hartuta errekurtsu horiek ez direla berezko baliabideak eta funtzionamendu egokia herritarrenganako

zerbitzuekin lotuta dagoela, euren zergekin bere existentzia, mantentzea eta erabilera ordaintzen dutenak.

(...)

b) Lan publikoen garapena modu konprometituan eta arduratsuan egingo da, erakundeari dedikatutako lan denborarekin lotutako emaitza eraginkorrak materialki betez, legeak eta arauak ezarritakoaren arabera.”

Eta are irmoagoa da e) atala:

*“e) Foru Administrazioak foru langile publikoei esleitutako baliabide publikoen erabilera euren jarduera eta funtzio publikoak gauzatzeari bakarrik lotuta dago. Hedatutako Erakundearen Zuzentasun Batzordeak aurretik baloratuko duen kasu bakoitzaren behar berezietatik aparte, euren esku jarritako **baliabide publikoak behar pribatu, pertsonalak, familiarrak, gertuko pertsona edo profesionalenak, asetzeko erabiltzea ekidingo da, interes publikorako ez direnak.**”*

Ulertzen da, beraz, Kode Etikoak ez duela babesten baliabide horiek behar pertsonalak asetzeko erabiltzea, funtzionarioen berezko funtzio publikoak gauzatzeari loturik egon gabe. Eta baliabidetzat har ditzakegu bai materialak bai higiezinak ere. Kasu honetan, GFaren eraikinetan dauden bilera gelak, funtzionarioak bere lan esparrutik kanpoko kontuotarako erabili dituenak (hala egiaztatuta geratu da (...) jaunak bidalitako korreoetan, zeinetan bilerak espazio horietan egiteko deialdiak egiten baitzuten). Ideia bera transmititzen du Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren testu bateginaren 5. artikulua («*Enplegatu publikoek baliabide eta ondasun publikoak austeritatez administratuko dituzte, eta ez dituzte erabiliko norberaren edo hurbilekoen mesederako. Baliabide eta ondasun horiek zaintzeko eginbeharra ere izango dute*»).

Aipatzen da ere, jarduketa horietako batzuk badirudiela laneko ordutegiaren barruan egin dituela. Kasua balitz, hori ere baliabide publikotzat har daiteke, enplegatu publikoen soldata herritarren zergekin ordaintzen baita eta, beraz, eraginkortasunaren balioa -kasu honetan bere lanaldiaren aprobetxamendua- aplikaziokoa da erabat (Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren testu bategineko 54.2 artikuluan adierazten den bezala).

Beste kontu bat ere ez dugu ahaztu behar: (...) jaunak bidali dituen zenbait korreo, bai esparru pribatuko bilera horien deialdiak egiteko, bai (...)i mezu garratzak baita bere

jarduerarekiko deskalifikatzaileak ere, funtzionarioaren posta kontu korporatibotik bidaliak izan dira, Gipuzkoako Foru Aldundiaren irudia kaltetuz.

6.- Jarrera desegoki hori Kode Etikoak Errespetu balioari buruz (7. atala) esaten duenaren kontra dago erabat. Izan ere, Kode Etikoak garbi uzten du enplegatu publikoek ondo tratatuko dituztela gainerako pertsonak, eta mespretxuzko terminoak erabiltzea dakarten portaerak edo jarduketak ekidingo dituztela. Gainera, jokabide arauetan behin eta berriz aipatzen du langile publikoek arreta berezia jarri behar dutela herritarrekiko harremanetan:

“d) Langile publikoek arreta berezia jarri beharko dute herritarrekiko eta zerbitzu publikoko erabiltzaileekiko harremanetan. Eremu honetan, foru langileek ematen duten zerbitzu publikoaren azken arrazoiak herritarrak direnez, edozein kasutan kortesia, zuzentasun eta errespetuz tratatuko dira, eta bereziki, pertsona orok merezi duen duintasunez, baita adeitasun, enpatia eta baretasunez.”

Kasu honetan, kontua are larriagoa da, interesatuetako bat kolektibo bereziki ahul batekoa baita. Izan ere, (...) da. Horrela, jarduketa honek kontra egiten dio zuzenezuzenean errespetu balioaren barruan ematen den beste arau bati:

“e) Modu berean, foru langile publikoek arreta berezia izango dute, dimentsio etikotik, bereziki ahulak diren kolektiboekin harremanak izatean, gizarte arrazoiak, arrazoi ekonomikoak edo edozein motatako arrazoiak direla eta, beharrezkoak diren ekintza positiboko neurriak hartuz eta pertsona horiekiko tratuan sentzibilitate eta enpatia berezia helaraziz, erakundeak sustatzen dituen politika publikoen eremuan.”

Interesatuak beren salaketan adierazi dute jazarriak sentitu direla funtzionarioaren jarreragatik, bai (...)en egoitzan bai interesatuaren senitartekoen bizileku partikularretan egin dituen manifestazio publikoengatik, bai jaso dituzten korreoengatik. Jazarpena halakoa izan da, interesatuak ez duela kalera bakarrik atera nahi, eta ez duela (...) joan nahi, ustez (...) jaunarekin topo egiteko beldur baita. Portaera hori ere Kode Etikoan adierazitakoaren aurkakoa litzateke:

“f) Edozelan ere, beste langile publikoei edo Foru Administrazioarekin harremana duen beste edozein pertsonari lan-jazarpena edo jazarpen pertsonala edo eraso nabarmeneko egoerak ekidingo dira. Egoera horietakoren bat emango balitz, kaltetutako pertsonak edo datu objektiboak eman ditzakeen beste edozein langile publikok administrazio unitatearen arduradunari berehala helaraziko dio, eta edozein kasutan berme organoari, dagokion administrazio zigor prozedura abiaraziz. Langile publikoaren kexak, berme organoaren arabera, oinarria izango balu, informazio espediente bat ireki daiteke, hala badagokio, dagokion zigor arduren exijentzia abiarazteko.”

Zentzu berean, Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren testu bateginaren 54.1 artikulua dio «arretaz eta begirunez tratatuko dituztela herritarrak».

Hori guztia dela eta, Erakundearen Etika Batzordeak aho batez onartu du honako ebazpen hau:

EBAZPENA

Lehenbizi.- Kode Etikoan, Zuzentasun markoaren arloan 10.5 artikulua ezarritakoari jarraiki, Batzordeak arrazoituta idatzi baten bidez jakinarazi zion langile publikoari ebazpen proposamena, jarrera horiek ez errepikatzeko bere jokabidea zuzentzeko neurriak borondatezko moduan hartzeko asmoz, EEBren irizpideari idatziz aurka egiteko ebazpena proposamena jaso zuenetik 7 egon baliodun eman zitzaiolarik. Egindako alegazioak ikusi eta gero, EEB honek ahobatez onartzen du honako ebazpena.

Bigarren.- Salatuaren lan ordutegitik kanpo gertatzen direnak EEB honen jarduketa esparrutik kanpo geratzen dira, eta, beraz, ezin da baloratu jarduketa horiek bat datozen ala ez Gipuzkoako Foru Enplegu Publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodearekin.

Hirugarren.- Gatazka dagoela egiaztatu denez gero, Erakundearen eta gatazkan dauden alderdien onerako, eta esleituta dituen eginkizunak betetzerakoan funtzionarioak har ditzakeen harremanak eta ebazpenak eragotzi gabe, EEB honek (...) jaunari eta haren arduradunei gomendatzen die, gatazka konpondu bitartean, (...) jaunak ez dezala parte hartu diru-laguntzak emateko prozeduretan (...) parte interesduna denean.

Laugarren.- (...) jaunak ibilbide profesionalean eta (...) duen ibilbide eta dedikazio profesionala eta pertsonala aitortuz, gomendatzen diogu bere desadostasunak adierazteko unean kontuan har ditzala Gipuzkoako Foru Aldundiko enplegu publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodean jasota dauden baloreak eta jokabide arauak.

Bosgarren.- Exijitzen diogu ez erabiltzea posta korporatiboa argudio eta ideia partidistak defendatzeko.

Seigarren.- (...) jaunari gomendatzen diogu, erakundeko langile eta arduradun guztiei bezalaxe, (...) espazioak lanorduetatik kanpo erabiltzeko, Gipuzkoako Foru Aldunditik kanpoko norbait izan dadila bere erakundearen izenean espazio horiek erabiltzeko baimena eskatzen duena.

Zazpigarren.- (...) jaunari, edozein enplegatu publikori bezalaxe, gomendatzen diogu bere buruzagi hierarkikoari eta EEB honi jakinarazi diezagula bere eginkizun publikoen eta bere bizitza pribatuaren artean egon den edozein interes gatazka, neurri egokiak hartu ahal izateko, bai enplegatuaren eginkizun publikoetan eduki beharreko objektibotasuna eta inpartzialtasuna bermatzeko, bai prozeduraren zuzentasunarekiko konfiantza sendotzeko.

Donostia, 2018ko abuztuaren 6a.

Erakundearen Etika Batzordeko lehendakaria

Imanol Lasa Zeberio